

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep

0030 Oslo

Dato: 16.01.2017
Vår ref.: 17-119
Deres ref.:

Finansforetaksforskriftens grense for totalt antall styreverv

Forskrift om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksforskriften) § 9-2 begrenser hvor mange styreverv styremedlemmer i finansforetak kan ha. Bestemmelsen gjelder kun for styremedlemmer som oppnevnes eller gjenoppnevnes etter 1.1.2018. Den norske forskriftsbestemmelsen bygger på CRD IV, men avviker fra EU-regelverket på et viktig punkt. Mens den norske bestemmelsen gjelder for styremedlemmer i finansforetak med mer enn 20 milliarder kroner i forvaltningskapital de siste 12 måneder, så gjelder begrensningen ifølge CRD IV artikkel 91 (3) for:

«... an institution that is significant in terms of its size, internal organisation and the nature, the scope and the complexity of its activities».

«Significant» er ikke nærmere definert i CRD IV-teksten. I forslag til definisjoner i EBA sitt høringsutkast til retningslinjer for egnethetsvurderinger ¹ heter det imidlertid:

“Significant institutions means CRD -institutions referred to in Article 131 of Directive 2013/36/EU (global systemically important institutions or ‘G-SIIs’, and other systemically important institutions or ‘O-SIIs’), and, as appropriate, other CRD-institutions and, for the purposes of Article 91 of Directive 2013/36/EU, financial holding companies or mixed financial holding companies, determined by the competent authority, based on an assessment of the institutions’ size, internal organisation and the nature, the scope and the complexity of their activities.”

På europeisk nivå praktiserer ECB en definisjon av signifikante institusjoner for tilsynsarbeid under Single Supervisory Mechanism, og EU-kommisjonen har i sitt forslag til endringer i CRD IV («CRD V»), med hensyn til kravene til myndighetsrapportering og offentliggjøring av informasjon, definert vesentlige institusjoner:

¹ Consultation on Joint ESMA EBA Guidelines on suitability of management body (EBA-CP-2016-17)

ECB	EU-kommisjonen
<ul style="list-style-type: none"> • landets tre største banker, • banker med en balanse større enn 30 mrd EUR, • banker med balanse på minst 5 milliarder EUR og som utgjør mer enn 20 prosent av BNP, • banker som mottar direkte bistand fra ESFS/ESM, samt • i spesialtilfeller banker som driver grensekryssende aktivitet 	<ul style="list-style-type: none"> • banker med status som enten globalt systemviktige (G-SIB) eller øvrige systemviktige (O-SIB), • landets tre største banker, • banker med sum eiendeler over 30 mrd EUR, samt • banker med sum eiendeler over 5 mrd EUR og der sum eiendeler samtidig utgjør mer enn 20 prosent av landets brutto nasjonalprodukt

Den svenske loven om bank- og finansieringsvirksomhet, kapittel 10, § 8a, 2. ledd har tilsvarende begrensninger som det norske regelverket for antall styreverv for styremedlemmer i "bankaktiebolag" som "... är betydande i fråga om storlek, intern organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet ...". Heller ikke den svenske lovgivningen inneholder konkrete kriterier for vesentlighetsvurderingen, men i forarbeidene til de svenske bestemmelsene henvises det til regelverket for godtgjørelser der det grunnleggende kriteriet for å anse en institusjon som signifikant er at institusjonens samlede risikovektede beregningsgrunnlag overstiger 500 mrd svenske kroner.

Etter det Finans Norge forstår har man for dette formålet i Danmark implementert begrepet signifikant som å være de systemviktige finansinstitusjonene (SIFI). Det fremgår av Lov om finansiel virksomhed § 308, stk. 2 at en SIFI i Danmark er:

... et systemisk vigtigt finansielt institut (SIFI) i 2 på hinanden følgende år, jf. dog stk. 4, hvis det overskrider en eller flere af følgende indikatorer:

1) Instituttets balance udgør mere end 6,5 pct. af Danmarks bruttonationalprodukt.

2) Instituttets udlån i Danmark udgør mere end 5 pct. Af de danske penge- og realkreditinstitutters samlede udlån i Danmark.

3) Instituttets indlån i Danmark udgør mere end 5 pct. Af de danske pengeinstitutters samlede indlån i Danmark.

Den norske definisjonen av vesentlighet innebærer etter vår vurdering en vesentlig lavere terskelverdi enn sammenlignbare skandinaviske og europeiske definisjoner. Selv om grensen på 20 mrd kroner har vært anvendt for ulike formål innenfor norsk finansregulering over noe tid, kan det av flere årsaker være gode grunner for å revurdere praksis. For det første vil en slik konstant beløpsgrense over tid, som følge av generell inflasjon og vekst, medføre at stadig flere institusjoner rammes uten at det nødvendigvis har vært hensikten. For det andre kan hensynet til internasjonal harmonisering og utviklingen i internasjonal praksis tilsi at det

er grunnlag for en revurdering. For det tredje er det ikke nødvendigvis gitt at det er hensiktsmessig å anvende samme vurderingskriterium for ulike regulatoriske formål.

Vi har også merket oss at Finanstilsynet i høringsnotatet til finansforetaksforskriften ikke har funnet det nødvendig å fastsette konkrete kriterier i forhold til antall styreverv for styremedlemmer i norske finansforetak:

Finanstilsynet finner det ikke hensiktsmessig å foreslå nærmere regulering av konkrete krav til antall verv mv. for styremedlemmer, men anser at finansforetaksloven tilfredsstillende stiller krav som stilles etter CRD IV på området.

Å være medlem av styret i et finansforetak er en krevende oppgave. Det fordrer at det enkelte styremedlem er i besittelse av betydelig kompetanse og erfaring. Omfattende erfaring fra styrearbeid i andre foretak er en nyttig erfaring å kunne ha med. Mange av finansforetakenes styremedlemmer har da også andre styreverv eller har ledende posisjoner i andre foretak. Samtidig medfører dette en potensiell utfordring for flere av disse styremedlemmene i forhold til den nå innførte begrensningen på maksimalt fire styreverv totalt, jfr finansforetaksforskriften § 9-2. Norsk finansbransje består av relativt mange finansforetak som etter internasjonal målestokk er av begrenset størrelse. Samtidig er Norge et lite land, med derav følgende konsekvens for næringslivets samlede tilgang på kvalifiserte styrekandidater. En vesentlig strengere operasjonalisering av vesentlighetskriteriet enn det som legges til grunn i andre land forsterker problemstillingen og konsekvensene av dette.

Gjeldende overgangsbestemmelse tilsier i praksis at aktuelle styremedlemmer dels må skiftes ut i 2018 eller 2019. I noen tilfeller kan det, av hensyn til å begrense antallet endringer i styret pr år, være nødvendig å foreta de første tilpasningene allerede i løpet av 2017. Betydelige endringer over et kortere tidsrom vil svekke kontinuiteten i finansforetakenes styrer og det vil være lite heldig utfra et generelt styringsperspektiv. Alternativt må flere styremedlemmer eller potensielle styremedlemmer frasi seg andre styreverv. Dette kan, av praktiske, eiermessige eller andre årsaker ikke alltid være mulig eller ønskelig sett med det enkelte styremedlems øyne. Resultatet kan bli at mellomstore og større norske finansforetak får en redusert personkrets å velge fra, noe som vil svekke deres mulighet til å sikre nødvendig kompetanse og erfaring i styrene.

Finans Norge deler regulerende myndigheters oppfatning av at et styreverv i et finansforetak er en krevende og ansvarsfull oppgave. Det enkelte styremedlem bør derfor ikke påta seg flere verv enn det vedkommende realistisk kan ivareta på en forsvarlig måte. Samtidig gir Finanstilsynets prosess for vurdering av egnethet og skikkethet gode verktøy for å gripe inn i enkeltsituasjoner der tilsynsmyndigheten mener det er behov for dette. Finans Norge kan derfor ikke se at det er grunnlag for å praktisere en strengere vesentlighetsdefinisjon i Norge enn i andre land. Finans Norge vil derfor foreslå at finansforetaksforskriften § 9-2, første ledd endres slik:

Styremedlemmer i finansforetak som er vesentlige hva gjelder størrelse, intern organisering eller virksomhetens art, omfang og kompleksitet kan ikke inneha flere styreverv enn en av følgende kombinasjoner

- a) lederstilling i et annet foretak og to verv som styremedlem eller varamedlem*
- b) fire verv som styremedlem eller varamedlem.*

Dersom gjeldende bestemmelser på området ikke endres, må nødvendige endringer i styresammensetningen i stor grad måtte planlegges og gjennomføres på foretakenes kommende generalforsamlinger. Det innebærer at valgkomitéene har et omfattende og krevende arbeid foran seg, som må gjennomføres innenfor et relativt kort tidsrom. Vi anmoder derfor om at Finansdepartementet raskt tar stilling til denne henvendelsen.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Evy Ann Hagen
direktør

Are Jansrud
analysesjef